

Smluvní retroaktivita

Abstrakt

Bývají uzavírány takové smlouvy, které stanoví, že jejich účinnost nastala před jejich perfekcí. Na první pohled se zdá, že bychom takový právní jev mohli označit jako „smluvní retroaktivitu“. Toto téma ale dosud nebylo příliš analyzováno, protože se mu věnuje pouze sedm článků. Tato diplomová práce má dva hlavní cíle: 1) definovat smluvní retroaktivitu, 2) vymezit právní meze přípustnosti smluvní retroaktivity.

Právní definice smluvní retroaktivity by měla obsahovat právní aspekty zkoumaného právního jevu. Proto byly v první části této práce pojmenovány a vysvětleny relevantní právní instituty (jako např. smlouva a její právní následky, perfekce, účinnost, retroaktivita atd.) spolu s rekapitulací judikatury. Tento postup vyústil, mimo jiné, ve tři hlavní závěry. Smlouvu můžeme obecně definovat jako „vícestranné zavazující právní jednání“. Funkce smluvní retroaktivity spočívá v tom, že upravuje časovou působnost právních následků smlouvy. Toho je docíleno prostřednictvím právní fikce, že účinnost nastala před perfekcí a platností. Následně bylo podrobeno analýze vícero právních institutů, které lze považovat za potencionálně retroaktivní (jako např. konvalidace, ratihabice, novace, záloha atd.), nicméně, stručně řečeno, jen konvalidace je ze své podstaty retroaktivní. Na druhou stranu je nezbytné pojmenovat „záměrnou smluvní retroaktivitu“ jako nový právní institut, protože ony ostatní slouží především jinému účelu.

První kapitola druhé části vyjmenovává mnohá retroaktivní nebo smluvně-retroaktivní ustanovení českého práva. Zbývající kapitoly zkoumají šest důvodů eventuální přípustnosti smluvní retroaktivity. Tento výzkum může být shrnut následovně. Smluvní retroaktivita je obecně přípustná, protože základním principem soukromého práva je zásada smluvní volnosti, obecné důvody neplatnosti se ale uplatní (jako např. rozpor se zákonem, lest, ochrana spotřebitele a třetích osob atd.). Retroaktivní povinnost nicméně není nemožná, pokud jí předcházela faktická „smlouva“ nebo splnění. Nakonec byla zvažována retroaktivita věcných práv. Závěr je takový, že vlastnické právo a služebnost mohou být retroaktivní, protože vznikají spolu s účinností smlouvy a jejich retroaktivita není nemožná.

Klíčová slova: smlouva, smluvní retroaktivita, účinnost